

Sygn. akt IC 1836/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Halina Jamuła

Protokolant: Marzenna Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 roku w Świdnicy

sprawy z powództwa Skarbu Państwa Naczelnika Urzędu Skarbowego w K.

przeciwko M. A. (1), J. C. i A. C.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje za bezskuteczną wobec Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w K.umowę sprzedaży zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 27 lipca 2010 roku Repertorium A nr(...), sporządzoną przed emerytowanym notariuszem S. W., zastępcą notariusz B. J.w Kancelarii Notarialnej w K., mocą której małżonkowie J.i A. C.sprzedali swojej córce M. A. (1)nieruchomość zabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr (...)o powierzchni (...)ha, położonej w J., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...)oraz ustanowioną na rzecz małżonków J.i A. C.dożywotnią bezpłatną służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania z parteru budynku o powierzchni ok. 45 m²,

II. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

III. nakazuje pozwany uiścić na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 7779 zł tytułem kosztów sądowych.

Sygn. akt IC 1836/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w K.wniosła o uznanie za bezskuteczną wobec Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w K.umowę sprzedaży zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 27 lipca 2010 roku Repertorium A nr (...), sporządzoną przed emerytowanym notariuszem S. W., zastępcą notariusz B. J.w Kancelarii Notarialnej w K., mocą której małżonkowie J.i A. C.sprzedali swojej córce M. A. (1)nieruchomość zabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr (...)o powierzchni (...) ha, położonej w J., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...).Oraz ustanowioną na rzecz małżonków J.i A. C.dożywotnią bezpłatną służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania z parteru budynku o powierzchni ok. 45 m², a nadto zasądzenie od pozwanych na rzecz strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że pozwany J. C.jest dłużnikiem powoda, a zobowiązanie to wynika z tytułu zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług za okres od 2008 roku do 2013 roku, odsetek od tych zaległości i kosztów egzekucyjnych, stwierdzonych tytułami wykonawczymi : (...)(...), (...)(...),(...)(...), (...)(...),(...)(...),

(...)(...), (...)(...), (...)(...), (...)(...), (...)(...)i (...)(...), w podatku dochodowym od osób fizycznych za okres od 2010 roku do 2012 roku oraz z tytułu odsetek od tych zaległości i kosztów egzekucyjnych, stwierdzonych tytułami wykonawczymi : (...)(...), (...)(...), (...)(...), (...)(...), (...)(...), (...)(...), (...)(...), (...)(...), w podatku dochodowym w wysokości 19% pobieranym od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od 2008 roku do 2011 roku oraz z tytułu odsetek od tych zaległości i kosztów egzekucyjnych, stwierdzonych tytułami wykonawczymi : (...)(...), (...)(...), (...)(...), które na dzień 11 lipca 2013r. wynosiło 155.576,85 zł. Strona powodowa wskazała, iż prowadzone wobec dłużnika czynności egzekucyjne w ramach egzekucji administracyjnej nie przyniosły zamierzonego skutku wobec braku składników w majątku dłużnika, z których powód mógłby się zaspokoić. Niewypłacalność dłużnika spowodowana została bowiem wskutek umowy sprzedaży nieruchomości w postaci zabudowanej działki gruntu nr (...)(...)powierzchni (...)(...)ha położonej w J., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), która to umowa zawarta została między dłużnikiem i jego żoną A. C., a ich córką M. A. (1). Skutkiem tejże umowy majątek dłużnika J. C. pomniejszony został o kluczowy składnik, z którego zaspokojenia dochodzić mogła strona powodowa. Umowa ta zawarta została w nieco ponad trzy miesiące po uzyskaniu przez dłużnika wiedzy o wszczęciu przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej we W. postępowania kontrolnego przeciwko niemu.

Dodatkowo strona powodowa wskazała, iż przeniesienie prawa własności w zamian za obciążenie jej ograniczonym prawem rzeczowym, stanowi z punktu widzenia instytucji skargi pauliańskiej jedną czynność prawną, nie zaś dwie niezależne od siebie czynności i wobec powyższego przesłanka pokrzywdzenia zdefiniowana w art. 527 § 2 k.c. powinna być odnoszona do całości czynności prawnej dokonanej aktem notarialnym z dnia 27 lipca 2010 roku. Skarżona czynność prawna prowadzi bowiem, zdaniem strony powodowej, do pokrzywdzenia jej jako wierzyciela nie tylko z powodu wyzbycia się przez dłużnika składnika majątkowego w postaci nieruchomości, z którego mógłby uzyskać zaspokojenie, ale także z racji obciążenia w ramach świadczenia wzajemnego nieruchomości służebnością osobistą, co powoduje, iż możliwość prowadzenia skutecznej egzekucji w takiej sytuacji doznaje istotnego ograniczenia i ma wpływ na zakres ewentualnego zaspokojenia.

Strona powodowa wskazywała nadto, że dłużnik J. C. dokonał rozporządzenia swoim majątkiem na rzecz członka najbliższej rodziny, a to swojej córki, w związku z czym zastosowanie ma domniemanie prawne wynikające z art. 527 § 3 k.c., że córka jako osoba najbliższa wiedziała, że dłużnik dokonując tejże czynności działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, za czym dodatkowo przemawia fakt, iż M. A. (1) pracowała w przedsiębiorstwie dłużnika w okresie, kiedy był on objęty postępowaniem kontrolnym wszczętym przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej we W..

Strona powodowa wyraziła także wątpliwość, jakoby przedmiotowa czynność prawna była w ogóle czynnością odpłatną w rozumieniu art. 528 k.c., bowiem prawo własności nieruchomości przekazane zostało w drodze umowy, w której świadczenie kupującej polegało na zapłacie kwoty 200.000 zł oraz ustanowieniu służebności osobistej, z czego zasadnie wywodzić można, że uzyskana przez dłużnika kwota pieniędzy nie stanowi pełnego ekwiwalentu prawa własności zbytej nieruchomości, a w konsekwencji czynność ta winna być uznania za nieodpłatną w rozumieniu art. 528 k.c.

W dalszej części strona powodowa wskazywała, iż w ramach przedmiotowej umowy dłużnik nie uzyskał w zamian takiego ekwiwalentu, który mógłby posłużyć do zaspokojenia wierzyciela. Sprzedaż ta przy uwzględnieniu formy spłaty pozostałej części ceny, tj. spłaty w 180 ratach po 1.000 zł płatnych każdego miesiąca uznać należy za działanie mające na celu pokrzywdzenie wierzyciela, bowiem gdyby pozwany nie zawarł przedmiotowej umowy, strona powodowa mogłaby się zaspokoić znacznie szybciej z wartości nieruchomości, podczas gdy obecnie wierzyciel może jedynie zająć wierzytelność przysługującą dłużnikowi, tj. kwotę rat spłacanych przez pozwaną przez okres 180 miesięcy.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na ich rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska zarzucili, że w przypadku przedmiotowej czynności prawnej nie doszło do przeniesienia prawa własności nieruchomości w zamian za obciążenie jej ograniczonym prawem rzeczowym. Podnosili, iż małżonkowie C. sprzedali swojej córce M. A. (1) działkę gruntu za cenę 200.000 zł, która to cena odpowiadała wartości rynkowej nieruchomości. Zarzucili, iż z treści umowy nie wynika, iż ustanowienie przez pozwaną M. A. (1) na rzecz rodziców ograniczonego prawa rzeczowego – służebności mieszkania w części budynku, nastąpiło w zamian za przeniesienie własności całej nieruchomości i stanowiło przesłankę, bez której małżonkowie J. i A. nie rozporządziliby swoim prawem. Pozwani podnieśli nadto, iż służebność mieszkania ustanowiona została przez pozwaną M. A. (1) „na życzenie” rodziców, co świadczy o nieodpłatnym charakterze rozporządzenia i jego nieekwiwalentności. Wskazywali, iż obciążenie nieruchomości ograniczonym prawem rzeczowym nie jest czynnością krzywdzącą stronę powodową i pogłębiającą stan niewypłacalności dłużnika w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. Pozwani J. i A. C. uzyskali bowiem nieodpłatnie ograniczone prawo rzeczowe, a wobec tego nie zmniejszył się ich stan posiadania wskutek przedmiotowej czynności. Dodatkowo podnieśli, iż przedmiot czynności, tj. działka nr (...) o powierzchni (...) ha położona w J. gmina K., przeznaczona jest w części pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową, natomiast w pozostałym zakresie – zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego - pod drogę powiatową, która zaliczana jest do dróg publicznych, a działki, które są przeznaczone na drogę publiczną nie mogą być przedmiotem skutecznego rozporządzenia. Zdaniem pozwanych skarżona czynność prawna nie wywołała, ani nie pogłębiła, niewypłacalności dłużnika, skoro przedmiot tej czynności wyłączony był spod egzekucji – zgodnie z art. 831 § 1 pkt 3 k.p.c. - i wierzyciel nie mógłby się z niego zaspokoić, bowiem nieruchomość nie mogłaby zostać spieniężona w drodze licytacji komorniczej. Jednocześnie pozwani wskazywali, iż przedmiotowa nieruchomość w chwili przystępowania do zawierania przez pozwanych umowy, obciążona była hipoteką na rzecz ZUS. Zarzucili także, że wierzytelność o zapłatę reszty ceny sprzedaży w kwocie 180.000 zł jaką J. i A. C. mieli otrzymać od pozwanej M. A. (1), została zajęta przez stronę powodową i jest przedmiotem egzekucji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany J. C. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą wykonywaną w ramach firmy (...) Usługi (...). C. J..

Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej we W. postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2010 roku wszczął z urzędu postępowanie kontrolne wobec (...) Usługi (...). C. J. w zakresie prawidłowości deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatków stanowiących dochód budżetu państwa w zakresie podatku od towarów i usług, i podatku dochodowego od osób fizycznych za 2008 rok.

Przebieg kontroli podatkowej udokumentowany został protokołem kontroli.

Bezsporne

J. C. i jego żona A. C. byli współwłaścicielami na prawach wspólności ustawowej nieruchomości zabudowanej, stanowiącej działkę gruntu nr (...) o powierzchni (...) ha położonej w J., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).

W dniu 27 lipca 2000 roku, przed emerytowanym notariuszem S. W., zastępcą notariusz B. J. w Kancelarii Notarialnej w K., J. C., jego żona A. C. D. F. oraz córka – pozwana M. A. (1) (nazwisko rodowe C.) – zawarli umowę sprzedaży. Na mocy tej umowy dłużnik wraz z małżonką sprzedali pozwanej M. A. (1) powyższą nieruchomość. Cena sprzedaży przedmiotu umowy wynosiła 200.000 zł i miała zostać przez kupującą zapłacona w następujący sposób :

- 20.000 zł - przed zawarciem umowy,

- reszta ceny sprzedaży w kwocie 180.000 zł w 180 ratach miesięcznych po 1.000 zł każda, płatnych do 1-go każdego miesiąca począwszy od września 2010 roku, a ostatnia rata najpóźniej do dnia 1 września 2025 roku.

Pozwana M. A. (1) ustanowiła na nabytej nieruchomości obejmującej budynek mieszkalny, na życzenie pozwanych J. C. i A. C., dożywotnią bezpłatną służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania z parteru budynku o powierzchni około 45 m².

W dniu zawarcia umowy przedmiotowa nieruchomość obciążona była hipoteką przymusową kaucyjną do kwoty 71.846,06 zł na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w K..

Dowód :

- umowa sprzedaży z dnia 27 lipca 2010r., repertorium A(...), k. 139 – 141,
- odpis zupełny księgi wieczystej (...), k. 143 -147,

Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej we W. decyzją z dnia 10 lutego 2011r. w sprawie zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2008 rok oraz odsetek za zwłokę od zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące : kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, październik, listopad 2008 roku, po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego określił pozwanemu J. C. zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2008 rok w wysokości 86.278,00 zł oraz odsetki za zwłokę od zaległości z tytułu należnych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych : za miesiąc kwiecień 2008 roku w kwocie 591,00 zł, za miesiąc maj 2008 roku w kwocie 4.206,00 zł, za miesiąc czerwiec 2008 roku w kwocie 1.403,00 zł, za miesiąc lipiec 2008 roku w kwocie 778,00 zł, za miesiąc październik 2008 roku w kwocie 125,00 zł i za miesiąc listopad 2008 roku w kwocie 2.325,00 zł.

Dowód :

- decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej we W. z dnia 10 lutego 2011 roku, (...) wraz z uzasadnieniem, k. 17 – 29,

Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej we W. decyzją z dnia 10 lutego 2011r. w sprawie podatku od towarów i usług za miesiące styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2008 roku po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego określił pozwanemu J. C. za miesiąc styczeń 2008 roku nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na miesiąc następny – 18.011 zł, za miesiąc luty 2008 roku nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na miesiąc następny – 675 zł, za miesiąc marzec 2008 roku nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na miesiąc następny – 3.049 zł, za miesiąc kwiecień 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług – 33.651 zł, za miesiąc maj 2008 roku nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na miesiąc następny – 7.809 zł, za miesiąc czerwiec 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług –73,220 zł, za miesiąc lipiec 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług – 32.312 zł, za miesiąc sierpień 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług – 6.800 zł, za miesiąc wrzesień 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług – 22.238 zł, za miesiąc październik 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług – 14.051 zł, za miesiąc listopad 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług – 35.392 zł i za miesiąc grudzień 2008 roku zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług – 50.400 zł.

Dowód :

- decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej we W. z dnia 10 lutego 2011 roku, (...) wraz z uzasadnieniem, k. 30 – 39,

Pozwany J. C. nie złożył odwołania od powyższych decyzji.

Dowód :

- pismo Urzędu Kontroli Skarbowej we W. z 10 marca 2011 roku, k. 40,

W dniu 4 marca 2011 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wystawił przeciwko J. C. tytuły wykonawcze :

1) numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 86.278 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 12,50% naliczanymi począwszy od dnia 1 maja 2009 roku – z tytułu podatku dochodowego w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2012,

2) numer (...) z tytułu podatku dochodowego pobieranego w wysokości 19% od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej:

- za miesiąc październik 2008 rok – opiewający na kwotę odsetek w stawce 12,5% naliczonych od dnia 21 listopada 2008 roku do dnia wystawienia tytułu w kwocie 125 zł,

- za miesiąc listopad 2008 rok – opiewający na kwotę odsetek w stawce 12,5% naliczonych od dnia 23 grudnia 2008 roku do dnia wystawienia tytułu w kwocie 1.163 zł,

- za miesiąc grudzień 2008 roku – opiewający na kwotę odsetek w stawce 12,5% naliczonych od dnia 23 grudnia 2008 roku do dnia wystawienia tytułu w kwocie 1.162 zł.

3) numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 72.185 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 12,50% naliczanymi począwszy od dnia 26 lipca 2008 roku za okres czerwca 2008 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

4) numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 20.645 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 12,50% naliczanymi począwszy od dnia 26 sierpnia 2008 roku, za okres lipca 2008 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

5) numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 15.325 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 12,50% naliczanymi począwszy od dnia 27 stycznia 2009 roku, za okres grudnia 2008 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...), k. 41 – 44,
- tytuł wykonawczy(...), k. 45 – 48,
- tytuł wykonawczy (...), k. 49 – 52,
- tytuł wykonawczy (...), k. 53 - 56,
- tytuł wykonawczy (...), k. 57 - 60,

Organ egzekucyjny dokonał w dniu 10 marca 2011 roku zajęcia ruchomości w postaci samochodu osobowego marki D. (...) o nr rej. (...), rok prod. 2000r. Zajęty pojazd nie znalazł nabywcy w toku I i II licytacji publicznej, a także w trybie sprzedaży "z wolnej ręki".

W dniu 15 marca 2011 roku zajęty został rachunek bankowy pozwanego J. C. w Banku Spółdzielczym w K., w wyniku czego uzyskano kwotę 122.513,39 zł.

Dowód :

- informacja o przebiegu postępowania egzekucyjnego sporządzona przez inspektor M. G., k. 115,
- obwieszczenie o licytacji samochodu D. (...) z dnia 7 września 2011 r., k. 117,

- ogłoszenie o sprzedaży z wolnej ręki z dnia 19 października 2011r., k. 118,
- protokół niedojścia licytacji do skutku z dnia 15 września 2011 r. i 27 września 2011r., k. 119,

W dniu 16 marca 2011 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wystawił przeciwko J. C. tytuł wykonawczy numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 7.079 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 12,50% naliczanymi począwszy od dnia 26 lutego 2011 roku, za okres stycznia 2011 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...), k. 61 – 63,

W dniu 29 marca 2011 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wystawił przeciwko J. C. dalsze tytuły wykonawcze :

1) numer (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych:

- za miesiąc sierpień 2010 rok – opiewający na kwotę należności głównej 568 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 12,5% od dnia 21 września 2010 roku w kwocie 34,50 zł,

- za miesiąc wrzesień 2010 rok – opiewający na kwotę należności głównej 640 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 12,5% od dnia 21 października 2010 roku w kwocie 33,60 zł,

- za miesiąc październik 2010 rok – opiewający na kwotę należności głównej 638 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 12,5% od dnia 23 listopada 2010 roku w kwocie 27,20 zł,

- za miesiąc listopad 2010 rok – opiewający na kwotę należności głównej 340 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 12,5% od dnia 21 grudnia 2010 roku w kwocie 11,40 zł,

2) numer (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za miesiąc grudzień 2010 rok – opiewający na kwotę należności głównej 640 zł wraz z odsetkami za zwłokę naliczanymi w stawce 12,5% od dnia 21 stycznia 2011 roku w kwocie 14,90 zł,

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...), k. 64 – 66,
- tytuł wykonawczy (...), k. 67 - 69,

Przeciwko pozwanemu J. C. Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wystawił dalsze tytuły wykonawcze:

1) w dniu 20 maja 2011 roku numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 13.288 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 13,50% naliczanymi począwszy od dnia 27 kwietnia 2011 roku, za okres marca 2011 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

2) w dniu 11 sierpnia 2011 roku numer (...) (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 3.858 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 14% naliczanymi począwszy od dnia 26 lipca 2011 roku, za okres czerwca 2011 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

3) w dniu 14 listopada 2011 roku numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 4.712 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 14% naliczanymi począwszy od dnia 26 października 2011 roku, za okres września 2011 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

4) w dniu 16 lutego 2012 roku numer (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 709 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 14% naliczanymi począwszy od dnia 26 stycznia 2012 roku, za okres grudnia 2011 roku – z tytułu podatku od towarów i usług,

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 70 - 72,
- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 73 – 75,
- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 76 - 78,
- tytuł wykonawczy (...), k. 79 - 81,

W dniu 22 lutego 2012 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wystawił przeciwko J. C. tytuły wykonawcze :

1) numer (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych:

- za miesiąc maj 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 438 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 21 czerwca 2011 roku w kwocie 41,50 zł,

- za miesiąc czerwiec 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 550 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 21 lipca 2011 roku w kwocie 45,80 zł,

- za miesiąc lipiec 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 662 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 23 sierpnia 2011 roku w kwocie 46,70 zł,

- za miesiąc sierpień 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 662 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 21 września 2011 roku w kwocie 39,40 zł,

2) numer (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych :

- za miesiąc wrzesień 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 606 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 21 października 2011 roku w kwocie 29,10 zł,

- za miesiąc październik 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 556 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 22 listopada 2011 roku w kwocie 19,80 zł,

- za miesiąc listopad 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 485 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 21 grudnia 2011 roku w kwocie 11,90 zł,

- za miesiąc grudzień 2011 roku – opiewający na kwotę należności głównej 494 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14% od dnia 21 stycznia 2012 roku w kwocie 6,30 zł,

Dowód :

- tytuł wykonawczy nr (...), k. 82 – 84,
- tytuł wykonawczy nr (...), k. 85 – 87,

Organ egzekucyjny skierował do Sądu Rejonowego w Kłodzku wnioski o nakazanie dłużnikowi wyjawienia majątku. W wyniku powyższego zobowiązany wykazał, że jest posiadaczem papierów wartościowych w (...) S.A. Organ egzekucyjny dokonał zajęcia papierów wartościowych zapisanych na rachunku, w wyniku czego uzyskano kwotę 27.423,80 zł.

Dowód :

- informacja o przebiegu postępowania egzekucyjnego sporządzona przez inspektor M. G., k. 115,
- wykaz majątku dłużnika z dnia 9 lutego 2012r., k. 136 – 137,
- pismo (...) S.A. z dnia 15 października 2012r., k. 116,

Naczelnik Urzędu Skarbowego w K.w dniu 26 marca 2012 roku wystosował do (...) Sp. z o.o.zawiadomienie o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężna u dłużnika na poczet jego zadłużenia z tytułu wystawionego tytułu wykonawczego(...) (...). Zadłużenie wraz z odsetkami wynosiło wówczas 15.071,86 zł. O powyższym zawiadomiony został również pozwany J. C..

Dowód :

- zawiadomienie o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężną w spółce (...) Sp. z o.o., k. 123 – 124,

W dniu 25 maja 2012 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K.wystawił przeciwko J. C.tytuł wykonawczy nr(...) (...)z tytułu podatku dochodowego pobieranego w wysokości 19% od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej:

- za miesiąc styczeń 2011 roku - opiewający na kwotę odsetek w stawce 14,5% naliczonych od dnia 22 lutego 2011 roku w kwocie 286 zł,
- za miesiąc marzec 2011 roku - opiewający na kwotę odsetek w stawce 14,5% naliczonych od dnia 21 kwietnia 2011 roku w kwocie 774 zł,
- za miesiąc kwiecień 2011 roku - opiewający na kwotę odsetek w stawce 14,5% naliczonych od dnia 21 maja 2011 roku w kwocie 629 zł.

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 88 – 90,

Dnia 16 sierpnia 2012 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K.wystawił przeciwko J. C.tytuł wykonawczy numer (...) (...)opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 347 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 14,50% naliczanymi począwszy od dnia 26 lipca 2012 roku, za okres czerwca 2012 roku – z tytułu podatku od towarów i usług.

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 91 – 93,

Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. w dniu 20 sierpnia 2012 roku wystawił przeciwko J. C. tytuły wykonawcze:

1) numer (...) (...)z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych:

- za miesiąc styczeń 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14,5% od dnia 21 lutego 2012 roku w kwocie 41,60 zł,
- za miesiąc luty 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14,5% od dnia 21 marca 2012 roku w kwocie 35,10 zł,
- za miesiąc marzec 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14,5% od dnia 21 kwietnia 2012 roku w kwocie 28,20 zł,
- za miesiąc kwiecień 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14,5% od dnia 22 maja 2012 roku w kwocie 21,10 zł.

2) numer (...) (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za miesiąc maj 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 574 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 14,50% od dnia 21 czerwca 2012 roku w kwocie 13,90 zł.

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 94 – 99,
- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 100 - 102,

Pozwana M. A. (1) w dniu 20 października 2012 roku wstąpiła w związek małżeński z M. A. (2).

Dowód :

- odpis skrócony aktu małżeństwa pozwanej, k. 142,

Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. w dniu 15 listopada 2012 roku wystawił przeciwko J. C. tytuł wykonawczy numer (...) (...) opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 2.116 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 14% naliczanymi począwszy od dnia 26 października 2012 roku, za okres września 2012 roku – z tytułu podatku od towarów i usług.

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...) (...), k. 103 – 105,

W dniu 8 marca 2013 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wystawił przeciwko J. C. tytuły wykonawcze:

1) numer (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych:

- za miesiąc czerwiec 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 11,5% od dnia 21 lipca 2012 roku w kwocie 51,10 zł,

- za miesiąc lipiec 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 11,5% od dnia 21 sierpnia 2012 roku w kwocie 44 zł,

- za miesiąc sierpień 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 11,5% od dnia 21 września 2012 roku w kwocie 36,80 zł,

- za miesiąc wrzesień 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 11,5% od dnia 23 października 2012 roku w kwocie 29,30 zł.

2) numer (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych:

- za miesiąc październik 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 572 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 11,5% od dnia 21 listopada 2012 roku w kwocie 22,30 zł,

- za miesiąc listopad 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 11,5% od dnia 21 grudnia 2012 roku w kwocie 16,10 zł,

- za miesiąc grudzień 2012 roku – opiewający na kwotę należności głównej 584 zł wraz z odsetkami naliczanymi w stawce 11,5% od dnia 22 stycznia 2013 roku w kwocie 9,30 zł.

Dowód :

- tytuł wykonawczy (...), k. 106 – 108,

- decyzja Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. z dnia 24 czerwca 2013r., k. 130 – 131,
- postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. z dnia 24 czerwca 2013r., k. 132 – 134,

W wyniku prowadzenia przeciwko J. C. postępowania egzekucyjnego strona powodowa nie uzyskała zaspokojenia przysługujących jej przeciwko dłużnikowi wierzytelności w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 13 lipca 2013 roku 185.735,95 zł z tytułu należności głównych. Stan zaległości dłużnika w stosunku do strony powodowej na dzień 11 lipca 2013 roku wynosił łącznie 155.576,85 zł. Na zadłużenie to składa się:

- kwota 124.160,55 zł z tytułu podatku VAT,
- kwota 13.297,90 zł z tytułu podatku (...),
- kwota 15.555,30 zł z tytułu podatku PIT.

W okresie od 1 lipca 2013 roku do 3 stycznia 2014 roku strona powodowa uzyskała zaspokojenie przysługujących jej przeciwko dłużnikowi wierzytelności w łącznej kwocie 3.500 zł.

Dłużnik nie posiada majątku, z którego wierzytelności powyższe mogłyby zostać wyegzekwowane.

Dowód :

- protokół o stanie majątkowym zobowiązanego z dnia 27.07.2011r., k. 135,
- protokół o stanie majątkowym zobowiązanego z dnia 21.05.2013r., k. 138,
- stan zaległości zobowiązanego na dzień 11.07.2013r., k. 13,
- stan zaległości podatku VAT wraz z odsetkami obliczonymi na dzień 12 lipca 2013 roku, k. 14,
- stan zaległości podatku (...) wraz z odsetkami obliczonymi na dzień 12 lipca 2013 roku, k. 15,
- stan zaległości podatku PIT z odsetkami obliczonymi na dzień 12 lipca 2013 roku, k. 16,
- zestawienie rozliczenia uzyskanych kwot w okresie 1.01.2011r – 13.07.2013r., k. 120 – 122,
- zestawienie rozliczenia uzyskanych kwot w okresie 1.07.2013r. - 3.01.2014r., k. 241 - 242

Pozwana M. A. (1) zatrudniona była w przedsiębiorstwie (...) w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 16 lutego 2009r.

Dowód :

- informacja o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za okres 1.01.2008 - 31.12.2008r. oraz za okres 1.01.2009r. - 16.02.2009r. podatnika M. C. (2), k.148 – 149,

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści przepisu art. 527 § 1 k.c. gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (§ 2 tegoż artykułu). W myśl przepisu art. 527 §

3 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Stosownie natomiast do treści art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Artykuł 529 k.c. stanowi przy tym, że jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, to domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli; to samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

W oparciu o wyżej wskazane regulacje prawne, składające się na instytucję określaną zbiorczo jako tzw. skarga pauliańska czy też akcja pauliańska, statuującą zasady ochrony wierzyciela przed niewypłacalnością dłużnika, strona powodowa wystąpiła z żądaniem uznania za bezskuteczną w stosunku do niej umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 27 lipca 2010 roku Repertorium A nr (...), mocą której małżonkowie J.i A. C. sprzedali swojej córce M. A. (1)nieruchomość zabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr (...)o powierzchni (...) ha, położoną w J., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...)oraz ustanowioną na rzecz małżonków J.i A. C.dożywotnią bezpłatną służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania z parteru budynku o powierzchni 45 m², a które to przysporzenie na rzecz pozwanej M. A. (1)skutkowało miało w rezultacie tym, że strona powodowa nie uzyskała zaspokojenia swoich wierzytelności podatkowych.

Celem instytucji skargi pauliańskiej jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek niełojalnego (czy wręcz nieuczciwego) postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swego majątku na rzecz osób trzecich lub majątek ten obciąża, zaciągając kolejne zobowiązania i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności. Instytucja ta stanowi przy tym wyjątek od generalnej zasady prawa zobowiązaniowego, zgodnie z którą stosunek obligacyjny działa tylko pomiędzy stronami tego stosunku, bowiem uwzględnienie skargi pauliańskiej powoduje, iż wierzyciel będzie mógł dochodzić swoich roszczeń od osoby trzeciej (z którą dłużnik dokonał krzywdzącej dla wierzyciela czynności prawnej), a czynność prawna dłużnika utraci moc w stosunku do wierzyciela występującego ze skargą pauliańską (tzw. bezskuteczność względna). Przesłankami warunkującymi możliwość skorzystania przez uprawnionego z ochrony pauliańskiej są: 1) istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności (skonkretyzowana i zaskarżalna wierzytelność pieniężna), 2) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią, 3) uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią, 4) pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika, 5) dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, 6) świadomość natury tego działania po stronie osoby trzeciej. Dla uwzględnienia powództwa ze skargi pauliańskiej wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia co do zasady - zgodnie z regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. - obciąża wierzyciela, który jest uprawniony do zaskarżenia czynności prawnej dłużnika, aczkolwiek w jego interesie ustanowione zostały określone domniemania prawne (art. 527 § 3 i 4 k.c., art. 528 k.c., 529 k.c.), ułatwiając jego sytuację dowodową i przerzucając ciężar dowodu na pozwaną osobę trzecią, z którą dłużnik dokonał czynności prawnej.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było to, że w dniu 27 lipca 2010 roku, przed emerytowanym notariuszem S. W., zastępcą notariusz B. J.w Kancelarii Notarialnej w K., J. C., jego żona A. C.D. F.oraz córka – pozwana M. A. (1)(nazwisko rodowe C.) – zawarli umowę sprzedaży, na mocy której to umowy dłużnik wraz z małżonką sprzedali pozwanej powyższa nieruchomość, wskutek czego pozwanej przyznane zostało prawo własności nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym, położonej J., składającej się z działki gruntu o numerze (...), której wartość w całości strony określiły na kwotę 200.000 zł. Poza sporem pozostawało również to, że Naczelnik Urzędu Skarbowego w K.wystawił przeciwko dłużnikowi J. C.tytuły wykonawcze opiewające na należności podatkowe z tytułu podatku od towarów i usług za okres od 2008 roku do 2013 roku, podatku dochodowego od osób fizycznych za okres od 2010 roku do 2012 roku oraz podatku dochodowego w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od 2008 roku do 2011 roku. Ta ostatnia okoliczność wykazana została przez stronę

powodową, zgodnie z rygiorem rozkładu ciężaru dowodu określonym w art. 6 k.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c., za pomocą stosownych dowodów w postaci dokumentów (m. in. odpisów tytułów wykonawczych opiewających na powyższe należności oraz zestawień stanów zaległości), zaś strona pozwana jej nie negowała tak co do zasady, jak też co do wysokości. Strona pozwana nie negowała też okoliczności, iż aktualnie wierzytelności te rzeczywiście istnieją, a nadto są wymagalne i stwierdzone przedłożonymi przez stronę powodową tytułami wykonawczymi. Te zaś właśnie okoliczności pozostają relewantne dla analizowanej sprawy.

Strona powodowa wykazała zaistnienie pierwszych trzech wskazanych wyżej przesłanek warunkujących możliwość skorzystania przez nią z ochrony pauliańskiej, tj. istnienie wymagalnych wierzytelności pieniężnych od J. C. oraz dokonanie przez niego czynności prawnej z pozwaną, wskutek której to czynności pozwana uzyskała korzyść majątkową. Niekwestionowane przy tym było to, że osoby te (dłużnika i jego córkę) łączą „bliskie stosunki”, o jakich mowa w treści przepisu art. 527 § 3 k.c.

Nie ulega również żadnej wątpliwości, że wskutek powyższej czynności J. C. nastąpiło pokrzywdzenie strony powodowej (wierzyciela) skoro wszczęte przeciwko niemu na podstawie wskazanych tytułów wykonawczych postępowanie egzekucyjne nie przyniosło dotychczas zamierzonych rezultatów, albowiem nie uzyskała ona zaspokojenia z uwagi na brak majątku dłużnika, z którego można by przymusowo realizować ciążyący na nim obowiązek świadczenia. Dłużnik prowadzi działalność gospodarczą, która – według jego twierdzeń zawartych w protokole o stanie majątkowym z dnia 21 maja 2013 roku – nie przynosi dochodów, ponadto nie posiada on obecnie żadnego majątku, z którego strona powodowa mogłaby wyegzekwować swoje wierzytelności. J. C. jest zatem osobą niewypłacalną, skoro o stanie niewypłacalności można powiedzieć, że jest to taki stan majątkowy dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami prawa nie może przynieść zaspokojenia wierzyciela. Stał się zaś niewypłacalny na skutek zawarcia z pozwaną M. A. (1) umowy sprzedaży, w związku z którą to umową wyzbył się on składnika majątkowego, którego wartość strony ustaliły na 200.000 zł, zaś pozwana została właścicielką stanowiącej uprzednio współwłasność na prawach wspólności ustawowej nieruchomości gruntowej. Łączna kwota wierzytelności strony powodowej wobec dłużnika, której to wysokości strona pozwana nie kwestionowała, wynosi natomiast na dzień 11 lipca 2013 roku - 155.576,85 zł. Wskutek przedmiotowej umowy bez cienia wątpliwości nastąpiło zatem pokrzywdzenie strony powodowej, przejawiające się w skutecznym pozbawieniu jej możliwości zaspokojenia swojej wierzytelności z majątku dłużnika J. C., który był majątkiem wystarczającym do realnego wyegzekwowania przez nią długu. Pomiędzy dokonaną przez niego czynnością prawną, a jego niewypłacalnością istnieje zatem związek przyczynowy.

W ocenie Sądu niewątpliwie jest także to, że J. C. działał ze świadomością pokrzywdzenia strony powodowej. Na korzyść strony powodowej działało w tym zakresie określone w art. 529 k.c. domniemanie, tj. domniemanie, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem strony powodowej, skoro w chwili sprzedaży nieruchomości był on niewypłacalny, bądź stał się niewypłacalny wskutek dokonania tej sprzedaży. J. C. nie posiada żadnego majątku, z którego strona powodowa mogłaby wyegzekwować swoje wierzytelności. Organ egzekucyjny dokonał już zajęcia rachunku bankowego w Banku Spółdzielczym w K., jak również papierów wartościowych zapisanych na rachunku w (...) S.A. Zajęta w toku postępowania egzekucyjnego ruchomość w postaci samochodu osobowego marki D. (...) nie znalazła nabywcy w toku I i II licytacji, jak również sprzedaży "z wolnej ręki". Nawet jednak gdyby na rzecz strony powodowej nie działało wskazane powyżej domniemanie, to i tak, zdaniem Sądu bezspornie stwierdzić można, że J. C. miał świadomość, iż dokonując tych czynności działa z pokrzywdzeniem wierzyciela Skarbu Państwa. Dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej z osobą trzecią może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Jednak samo pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika – wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 stycznia 1995 roku, sygn. akt I ACa 1014/94, OSA 1995, z. 2, poz. 6; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 maja 2005 roku, sygn. akt I ACa 1764/2004, OSA 2006, z. 3, poz. 8, s. 33). W praktyce fakt świadomości dłużnika co do pokrzywdzenia ustala się za pomocą domniemania faktycznego opartego na dwóch innych faktach. Pierwszym faktem jest wiedza dłużnika o istnieniu wierzycieli, drugim zaś znajomość skutków dokonanej czynności dla swego majątku w postaci usunięcia lub nieuzyskania określonych składników majątku. Z kolei ten ostatni fakt ustala się za pomocą innego jeszcze

domniemania faktycznego, którego podstawą jest ogólna dojrzałość, sprawność umysłowa i doświadczenie życiowe dłużnika. Dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli ma rozeznanie co do tego, że w następstwie dokonanej przezeń czynności ucierpi materialny interes wierzyciela, zazwyczaj poprzez wyzbycie się w całości lub w części majątku nadającego się do egzekucji. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że – jak już wyżej wskazano – dług J. C. istniał jeszcze przed zawarciem przez niego z pozwaną umowy sprzedaży. Dłużnik miał świadomość istnienia tego zobowiązania, bowiem jeszcze w kwietniu 2010 roku, kiedy to Urząd Kontroli Skarbowej we W. zawiadomił dłużnika o wszczęciu przeciwko niemu postępowania kontrolnego. W krótkim czasie po tym zdarzeniu dłużnik zawarł z pozwaną M. A. (1), wówczas C., przedmiotową umowę sprzedaży. Działania pozwanego uznać zatem należało jako zmierzające do uszczuplenia swojego majątku w celu bezskuteczności ewentualnej egzekucji. Nie budzi również wątpliwości fakt, że dłużnik, jako osoba pełnoletnia i dojrzała, zdawał sobie sprawę, że zawarcie przez niego z córką umowy sprzedaży spowoduje niemożność wyegzekwowania przez stronę powodową przysługujących jej względem niego należności. Nie bez znaczenia w niniejszej sprawie pozostaje również fakt zapłaty ceny z tytułu nabytej przez pozwaną nieruchomości, bowiem jeszcze przed zawarciem umowy przekazała ona rodzicom - J. i A. C. kwotę 20.000 zł, zaś zapłata dalszej kwoty 180.000 zł nastąpić miała w 180 miesięcznych ratach po 1.000 zł każda. Takie postępowanie zdaniem Sądu uznać należy za mające na celu pokrzywdzenie wierzyciela, bowiem wierzyciel ten mając mógł jedynie wierzytelność przysługującą dłużnikowi, tj. kwotę rat spłacanych przez pozwaną przez okres 180 miesięcy.

Odnosząc się z kolei do kwestii świadomości pozwanej, że w następstwie zawartej przez nią z ojcem umowy sprzedaży nastąpi pokrzywdzenie strony powodowej, z czego M. A. (1) zdawała sobie sprawę, przyjąć należy, że – z uwagi na fakt „bliskiego stosunku” między kontrahentami – pozwana wiedziała, iż jej ojciec działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Okoliczności tej strona powodowa nie musiała udowadniać, albowiem zastosowanie znajduje tu przepis art. 527 § 3 k.c. ustawiający domniemanie tej treści. Domniemanie ustanowione w art. 527 § 3 k.c. jest domniemaniem usuwalnym i może być wzruszone przez dowód przeciwny. Stąd też osoba trzecia może wykazywać, że mimo bliskiej relacji z dłużnikiem nie wiedziała o świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć. Domniemania tego jednak pozwana nie tylko nie zdołała jednak w niniejszym procesie obalić. Znamiennym w niniejszym procesie jest dodatkowo fakt, iż pozwana zatrudniona była w przedsiębiorstwie dłużnika w okresie objętym przez Dyrektora Urzędu Skarbowego we W. postępowaniem kontrolnym. Niezależnie od tego podkreślenia wymaga, że zastosowanie znajduje tu również określone w art. 528 k.c. (który to przepis – jako dalej nawet idący i bardziej rygorystyczny – wyprzedza w przedmiotowej sprawie przepis art. 527 § 3 k.c.) domniemanie, zgodnie z którym przyjąć należało, że wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, nawet jeśli pozwana nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że jej ojciec działał ze świadomością pokrzywdzenia strony powodowej. Stwierdzenie to było wystarczające do uznania, że spełniona została ostatnia przesłanka określona w przepisie art. 527 § 1 k.c., tj. pozwana miała świadomość, że zawierając tę umowę J. A. dział ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Skoro zaś wszystkie określone ustawowo przesłanki zostały spełnione, to w konsekwencji prowadziło to do wniosku, że powództwo podlegać winno uwzględnieniu w całości.

Nie zasługują na uwzględnienie i nie zmieniają zajętego przez Sąd stanowiska te twierdzenia pozwanych, w których dowodzili, że nieruchomość gruntowa objęta umową sprzedaży z dnia 27 lipca 2010 roku, jest wyłączona z obrotu jako droga publiczna, co miałyby czynić niemożliwym skuteczne rozporządzenie tą nieruchomością oraz kierowanie do niej egzekucji. Z treści aktu notarialnego z dnia 27 lipca 2010 roku rep. A nr (...) wynika, że nieruchomość ta jest w części przeznaczona pod drogę powiatową w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Tymczasem zgodnie z art. 2a ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz.U. z 2013, poz. 60), drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne stanowią własność właściwego samorządu województwa, powiatu lub gminy. Przepis ten dotyczy dróg, tj. nieruchomości obejmujących budowlę wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami oraz instalacjami, stanowiącą całość techniczno – użytkową, przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowaną w pasie drogowym. Tym samym przyjąć należało, że ustawodawca w przepisie wyłączającym z obrotu prawnego drogi publiczne, a ściślej – nieruchomości będące takimi drogami, objął dyspozycją tego przepisu nieruchomości, które po zrealizowaniu procesu inwestycyjnego są budowlą przeznaczoną do prowadzenia ruchu

drogowego, nie zaś nieruchomości dopiero przeznaczone pod drogę publiczną (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 6 marca 2002r., III CRN 11/01, OSNAPUS 2002, nr 21, poz. 513, a także postanowienie SN z dnia 15 lutego 2012r., I CSK 293/11, OSNC 2012, nr 9, poz. 104). Nie bez znaczenia pozostaje także postawa pozwanych, którzy nie mieli wątpliwości co do skuteczności rozporządzenia przedmiotową nieruchomości przy zawieraniu zaskarżonej czynności prawnej, tj. umowy sprzedaży z dnia 27 lipca 2010 roku. Również w odniesieniu do zarzutu obciążenia nieruchomości hipoteką na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który to miał poddawać w wątpliwość przesłankę roszczenia z art. 527 § 1 k.c. odnośnie braku pokrzywdzenia wierzyciela, to wskazania wymaga fakt, że już w § 1 aktu notarialnego z dnia 27 lipca 2010 roku wskazano, że w tym zakresie złożony został wniosek o wykreślenie tej hipoteki, co nastąpiło w dniu 2 sierpnia 2010 roku, jak wynika z odpisu księgi wieczystej przedmiotowej nieruchomości. Z powyższego zatem wynika, iż wierzytelność zabezpieczona tą hipoteką obecnie nie istnieje. Tym samym nie istnieje okoliczność mogąca podważyć uprawdopodobnienie, że wskutek zaskarżonej przez powoda czynności prawnej, prowadzącej do wyzbycia się przez dłużnika J. C.jego nieruchomości, dłużnik ten stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem tej czynności. W tym miejscu podkreślenia wymaga, iż zdaniem Sądu fakt, iż zapłata ceny sprzedaży nieruchomości została rozłożona na 180 rat płatnych do 2025 roku, w sposób oczywisty utrudni stronie powodowej uzyskanie zaspokojenia. Biorąc bowiem pod uwagę wysokość miesięcznej raty, wskazać należy, że kwota ta jest zaledwie niewielką częścią zaległości podatkowej i nawet po jej zarachowaniu na dług pozwanego J. C., w sposób znaczący nie wpłynie na zaspokojenie wierzytelności, mając na uwadze stale narastające odsetki i koszty egzekucyjne. Również fakt, ustanowienia bezpłatnej służebności mieszkania niewątpliwie ma wpływ na obniżenie ceny sprzedaży nieruchomości, z której ewentualnie zaspokoić się może wierzyciel.

Konsekwencją takiej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego było uznanie żądania strony powodowej udzielenia jej ochrony prawnej, o jaką zabiegała w niniejszym postępowaniu, za zasadne. W związku z powyższym w pkt I wyroku uznano za bezskuteczną wobec niej umowę sprzedaży zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 27 lipca 2010 roku Repertorium A nr (...), sporządzoną przed emerytowanym notariuszem S. W., zastępcą notariusz B. J.w Kancelarii Notarialnej w K., mocą której małżonkowie J.i A. C.sprzedali swojej córce M. A. (1)nieruchomość zabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr (...)o powierzchni (...) ha, położonej w J., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...).oraz ustanowioną na rzecz małżonków J.i A. C.dożywotnią bezpłatną służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania z parteru budynku o powierzchni ok. 45 m².

O kosztach procesu Sąd orzekł po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku z uwzględnieniem powództwa w całości stronę powodową uznać należy za wygrywającą proces, natomiast pozwanych za przegrywającą proces w całości. W związku z powyższą regulacją w pkt II wyroku Sąd zasądził od pozwanych kwotę 3.600 zł tytułem kosztów procesu na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Rozstrzygnięcie to nastąpiło w oparciu o przepisy art. 11 ust. 3 zd. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1150, j.t.), zgodnie z którym koszty zastępstwa procesowego zasądzone lub przyznane Skarbowi Państwa w sprawie, w której zastępstwo procesowe Skarbu Państwa wykonuje Prokuratura Generalna, przysługują Skarbowi Państwa - Prokuraturii Generalnej oraz § 6 pkt 6 i § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 roku, poz. 490, t.j.).

W pkt IV wyroku rozstrzygnięto o poniesionych przez Skarb Państwa tymczasowo w toku postępowania kosztach sądowych. Zgodnie z treścią przepisu art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594, t.j. z późn. zm.) kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Kierując się powyższymi regulacjami, a nadto przepisem art. 94 w/

w ustawy o kosztach sądowych (..) (stosownie do którego Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania opłat) oraz przepisem art. 98 § 1 k.p.c., statuującym zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania, Sąd obciążył pozwanych obowiązkiem poniesienia nieuiszczonej przez stronę powodową opłaty stosunkowej od pozwu, tj. kwoty 7.779 zł. Opłata ta – stosownie do treści przepisu art. 13 ust. 1 w/w ustawy o kosztach sądowych (...) – wyliczona została jako stanowiąca 5% wartości przedmiotu sporu wyznaczonego wysokością wierzytelności, jaka przysługuje stronie powodowej względem J. C.. Wprawdzie wartość majątku, którego wyzbył się dłużnik wynosiła 200.000 zł, niemniej jednak utrwalone jest już stanowisko doktryny i judykatury, zgodnie z którym wartością przedmiotu sporu w sprawach o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne w stosunku do wierzyciela, a decydującą m. in. o wysokości należnej opłaty stosunkowej od pozwu, jest bądź to wysokość wierzytelności, bądź to wartość składnika majątkowego, którego umowa dotyczyła – w zależności od tego, która z tych wartości jest mniejsza. W przedmiotowej sprawie była to zatem kwota 155.577 zł.